

СТАРМАЛИ

ГОДИНА VII.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

ИСКУСНИ ЛЈУДИ

веле, да не ваља увек исти-

ну говорити.

Па добро де.

Ми нећемо казати, да је са овим бројем истекла трећа четврт, и да сад многи претплатници треба да понове претплату (што је у прочем сува, сушта истина).

Нећемо казати како би желели, да нам се број претплатника умножи, па да и ми можемо по мало илустрација доносити.

Нећемо казати како се стара пера, наша и сурадница наших, режу и дорезују, да што боље одговоримо потреби суморних дана наших.

Нећемо казати, да се са претплатом ваља пожурити (пошто „Стармали“ друге субвенције нема)

Нећемо казати, да претплата, од данас до краја ове године износи само 1 фор. и да то треба слати издаваатељству у Нови Сад.

Ништа нећемо казати. Да пробамо једаред и тако, можда ће бити бржа, боља и трајнија успеха.

До виђења и виђања — сваких десет дана!

Уредништво и издаваатељство „Стармалог“.

ПОГЛЕД НА НАШЕ У ЗАГРЕБУ.

У српској су руци дакле били кључи;
Њима беше тешко овај терет вући:
Самосталан клуб су прво закључали,
Па кључеве Куну у канџе предали.

* * *

За Пешту се пеку већ кестени врући;
Још су здраво врући, ко ће их извући?
Тридесет Србаља нек кестење ваде.
А они су добри, па тако и раде.

* * *

Самосталност ваша већ о клину виси
И са тога виса клањуца се Тиси;

А он ће комотно да се прута маши,
Што о клину виси, то ће да испраши.

* * *

Но кад кога питаш измеђ четир' ока,
Он ти вели, да је то мудрост дубока.
Нешто јест' дубоко, — та то видим и ја,
Но да л' је баш мудрост, — ил' је провалија!

* * *

Једити се данас баш ништа не вреди;
Најбоље ј' кад човек тамо и не гледи.
Идем кући, јер су јесења времена.

— Кестенџија, дај ми за грошић кестена!

Ст.

Шетња по Новом Саду.

СХСХVI.

Даклем смо обрали!

То јест, ја разумем овде, да смо обрали винограде, а не да смо обрали бостан нашег автономног живота и наше народне среће, као што би се по неким знацима могло судити, кад човек, на пример, чита у новинама, да Панчевци својевољно напуштају вероисповедне школе; да манипуланти Рацковићеве закладе у В. Кикинди играју жмуре; да се у Вршцу наимењавају наметкиње-учитељице; да „Матичине“ књиге, што их је издала пре 50 година у магацину Матичином пуштају већ клице, као стари кромпир, а нови „Летописи“ леже тамо под Матичиним кровом сигурни од кише (претплатника); да у троједној краљевини нема Срба, него да су то све само бирачи Мишкатовићеви и Хрватови; да „Школски лист“ мора да престане, јер неће Немачки и Мађарски учитељи да га држе; да Бајшани дају своме учитељу 5 ф. месечне плате, дакле 2 ф. мање, него што се иначе слушкињама плаћа и т. д.

Даклем да опет пређем на моју тему: Ја и опет велим, да смо обрали.

Али за то не треба ми да се бацимо у дешперат, што су бербанске радости престале, него се тепшимо како знамо. Кад нема више слатка вина, а ми гледајмо да нам и ово старо вино падне слатко; кад нема више оне плодне лозе и чокоћа, а ми се тепшимо, што је бар филоксера заостала, а она нас изверити неће; уместо седења на зеленој травици задовољимо се од сада са седењем за зеленим столом у кавани, а место зеленог венца, можемо сад држати у руци зеленог кеца; уместо гајдаша, слушајмо сада пред кућом добошара, а место веселих песама бербанских, уживајмо сада у опоменама пандурским због неплаћене порције.

А најважнији посао, нека нам буде сада како иде позна јесен и зима: читање новина. Јер у томе послу сваки човек лако може да нађе утехе и задовољства, радости и уживања.

Ако је ко сиромашан, нека чита у новинама како су овог или оног богаташа поробили и злоставили, те ће онда морати сиромашак бога хвалити што га није богатим створио, те га каквим салашем или пуним буђеларем осакатио и унаказио.

Ако је ко родољубив, а нема новаца, те жали што му није могуће, да остави какву штипендију и закладу, а он нека чита у новинама шта бива са Сандуловићевим, Барајевчевим, Рацковићевим и т. д. фондовима, те ће се онда умирити и рећи: Хвала богу, што нисам меценат српски!

Ако који сиромашан слуга жали што није изучио препарандију, те би сад могао бити господин учитељ и лепо живети, а он нека чита стечај Бајшанске општине на упражњено учитељско место са 60 фор. годишње плате, те ће видети, да још учитељ мора њему завидети.

Ако је ко малерозан тако, да га је жена оставила, нека чита notiце у новинама, како многе му-

жеве жена до душе не остави, него она остане у кући, али мужа и стера на поље, па ће се утешити.

Ако је ко новинар, па има малер, да га сваки час ухвате у лажи, нека не прима то к срцу, него нека чита пештанске, а и многе друге новине, пак ће видети, да није он јединац у мајке, који уме да лаже, него да то пасира и другим смртним новинарима.

Ако је ко играјући фарбла изгубио какву сумицу новаца, нека не дешперира, него нека чита у новинама, како је овај или онај банкер, играјући на берзи, изгубио толике милијоне.

Ако је ко постао сад први пут члан сабора, ал је новајлија, па није упознат са парламентарним животом, а он нека из новина штудира парламентарно држање Давида Старчевића, па ће брзо научити.

Ако кога боли зуб, па не може да спава, а он нека потражи у новинама оглас Јакоба Котеа, који даје 500 дуката ономе, кога и после његових капљица буде зуб болио (ако га т. ј. најпре даде извадити, па онда у њега капљице усуги).

Ако је ко списатељ, па не може да нађе издавача, он нека чита у новинама, да „Историја“ Ђурђа Бранковића није још издана на свет, ма да је писана пре 170 и толико година, па нека се теши, да ће и његов рукопис после два столећа још стојати тамо, где стоје папуче каквог калуђера.

Тако ће мо читајући новине провести пријатно зиму, особито ако имамо неколико хвати дрва и банака. Ко пак нема банака, нека се претплати и угледа на „Стармалога“, јер он је весео и кад нема банака.

У ш т и п ц и.

△ Баш ти је врлина тај „ајзлибан.“ Сад имамо жељезницу од Ниша до Београда, те у „Виделу“ сад у октобру излази извештај са седнице скупштинске у Нишу од 16. јуна о. г.!

□ Ко каже да у верификационом одбору саборском нема ни једног Србина! Та ено читајте међу именима чланова налази се један А. R á s z и један G. S z e r b!

= Чујемо да би и г. Б. ступио у вршачко „друштво умерености“, али под условом, да се изостави онај грозни параграф, који забрањује пити Нојево пиће.

+ До душе на Ноју се може најбоље уверити, да вода већма шкоди него вино (вода је потопила онда цели свет, а на вино је Ноје само мало спавао.)

§. Познато је да је винову лозу у Срему први сadio Римљанин, који се звао Пробус. Зато ваљда Сремци и разносе сад на све стране пробу, кад хоће да продају вино.

○ Кажу, да ће и др. Давид Старчевић да оснује друштво умерености.

♪ Нека власт издаје своје једном чиновнику све-

доцбу о владању у којој се сведочи, да је дотични
„умерено поштевог владања.“

У лецедерском сокаку у Новом Саду насељава
се нова колонија вашака без госе.

У најновијем „Гласнику“ стоји, да је Јорго-
вићева књига „О претоваривању школске деце“ на-
посе прештампана из „Заставе“ за 1883. годину.

— Ово је све истина, само што није из „Заста-
ве“ него из „Јавора, и није г. 1883., него године 1882.

И В Е Р Ј Е.

Господар Јова дође у гостионицу и наручи пар
кобасица.

Док је келнер отишао био да их донесе, види го-
сподар Јова код других гостију где једу неки добар
паприкаш, па види у јеловнику да је цепа једна иста,
предомисли се он, те кад му келнер донесе кобасице
врати их он и рече келнеру, да му у место кобасица
донесе паприкаша.

Келнер му учини по вољи.

Господар Јова кад је појео паприкаш пође кући.

Келнер га застави на вратима и заиште да му
плати паприкаш.

— Но, рече господар Јова, па ја сам вам дао
кобасице за паприкаш!

— Е, ал' ниште ни кобасице платили! вoзврати
келнер.

— Па нисам их ни јео, те зашто да их платим!

Тако ће господар Јова сасвим логично, а келнер
увиди да је тако, те се још извињаваше и пусти го-
сподар Јову да иде својим путем.

Док је оно владала колера у Тулону, те док смо
се плашили од ње (сад се више не бојимо, јер сад
влада по целој Италији!) разасладе су власти у сва
села карболне киселине, ради раскужавања ваздуха.

Тако доби и Стапар од вармеђе два акова карбола.

Поглавари су дуго штудирали како ће то по ку-
ћама поделити, најпосле један узе буре на колица
удари славину, те пође од шора до шора вичући:

— „Колера! Колера!“

А људи су из кућа излазили који с лонцем, који
с другим каквим судом, те му се тако наточи у њ'
„колере“.

Тако се у Стапару делила колера.

На парнасу.

На парнасу нити расте ротква,
Нити патлиџан,
Зато песник често гладан,
О песми проведе дан;
Али бајем жедан није —
Песма му је шедрван.

Гиган.

Ђира. Незгодно је то што ми
Срби имамо мален број интеллиген-
ције, па тако на неке прваке наше
спадне, да буду и чланови српско-
га клуба, и чланови владине стран-
ке у Загребу.

Спира. А по чему је то тако
незгодно?

Ђира. Јер ти људи не могу сву-
да доспети. И тако се саборски одбор држи без њи,
Српски клуб изгледа још (љу)без-њи-ји. Само
седнице владине странке не могу бити без њи, —
јер ко би јој иначе одржао душу.

Ђира. За што се угарски земаљски сабор обично
сазива 27. или 28. или 29. дана, еле увек при крају
месеца?

Спира. За то, да би посланици могли добити
дневнице и за онај месец, у коме нису ништа радили.

Ђира. А за што се српски црквено-школски са-
бор не сазива никако?

Спира. За то, јер нас наши мађарски татори ште-
де од излишних трошкова.

Жива сарањена.

Имао човек жену пијаницу: како се он гдегод
помакне она се опије. Човек шта ће него је стане
плашити: „Ти жено ако се још једаред опијеш, ја
ћу те живу саранити онако пијану. Жена се неко вре-
ме чува а, и није се опијала; ал' једаред се превари
и опије се.

Човек дође с посла у вече кући и затече жену пи-
јану; легла на кревет па спава није њој ни бриге;
човек шта ће оће да је научи памети скине је с кре-
вета и положи је под кревет па донесе дасака и об-
гради је.

Жена кад се пробудила и дошла себи; нађе се
у чуду, где је сад? дигне руке горе, даске! (т. ј. од
кревета) пружи руке с једне стране зид, пружи с друге
опет даске, шта је сад!

Напослетку сети се да јој је муж казао: да ће
је живу саранити ако се још једаред опије. Човек је
седео у соби и слушао да види шта ће радити док
себи дође!

Кад ал на једанпут зачује се глас „из раке“
„Мррр-твиии, О мртви имате ли ви овде бирџуз?

Човек кад чуо шта је и како је одгради је, т. ј.
посклања даске и она изађе напоље — па одмане
руком кад види да нема лека.

Т. Г.

На концерту

Олге Васиљевићеве.

А. Јеси л' говорио с уметницом, говори ли добро
српски?

Б. Заноси.

А. Заноси? Јест заиста, ево и вечерас нас је
својом свирком занела.

Бука. А чије су, бога ти, те сил-
не вашке по новосадски сокаци?
Шука. Шинтер их знао!

васпита?

Шука. Да ћу га у хрватски сабор.

Бука. Даклем је српски самостални клуб у
Загребу ступио у владину странку. А шта је то
управо самосталност?

Шука. „Самосталност“ то значи „автономија.“

Бука. Е па онда ми је сасвим јасно.

Шука. А како то?

Бука. Па и код нас су „влада“ и „автоно-
мија“ сливене једна у другу: те више пута што би
автономија имала да нареди, а оно наименује
влада. Дакле то је све једно!

Бука. Опет изишла књига о „Јеврејском питању.“

Шука. Да. Па шта онда?

Бука. Ал' кад ћемо већ једанпут добити на то
питање и „одговор“!?

П у с л и ц е.

Кад оно бише три цара у Скјерневици заједно,
онда кликнуше новинари весело: „Свеза! Свеза! Све-
за.“ — А сада се полагао овај клик допуњује ова-
ко: Све за бадава!

Штета, што је Бонту већ пресуђен, а ја би ње-
га сада осудио, не у апс — боже сачувај — него
да се мора возити сваки дан на жељезници, коју је
Србији засновао.

У Босни излази турски лист под насловом „Ва-
тан.“ Неки веле: боље би било да се тај лист зове
„Ватач“, а предплатници му (ако их има) да се
зову Ватани.

„Турски Народ“ доноси низ чланак под насловом:
„Да се познамо!“ — Ајд' у трње! Ако те за 16 го-
дина нисмо познали, онда те нећемо никад ни познати.

„Праваша“ би хтели помоћи наше. А ми би и
требало да помогнемо сваком, ко поштено право тра-
жи. Али кад ми недавно тражисмо своје поштено
право, они „мораше“ баш онда изићи из седнице.
Но сад и они спремају одговор на престолну беседу,
сад ће морати избити клин из вреће, — да се тај
клин и ћутањем звао.

Отац Панта јавно се изразио да се више неће

мешати у политику. А зар окупација није политика!
(Отац Панта је, сирјеч, окупирао, ако не целу провинцију,
оно једну сесију земље, — и то без дозволе Берлин-
ске конференције.)

Ми увек чујемо да су се Босанци сасвим опри-
јатељили са новим околностима. Само не разумем, зашто
Хади Лоју не пуштају у Босну, да се и он о то-
ме увери.

Некоме, који би радо био прота, дошла је по-
рука из Карловаца, да донде неће бити прота, док
прво не буде протуа. И он намерава тај очински
савет да послуша.

А знате ли где се сада појавила колера? У Ита-
лији, у месту, које се зове Карбол. — Сад још
треба да се грозница настани у Хини (или Хинини),
а „Видело“ да оде у радикале, — па ће цео свет
видети како су се болести у XIX. веку обезобразиле.

Проба пера.

XLVIII. *LII*

Још је Теча ђаволан.

Кад запитам нашег Течу
О Грковом сину,
Не рече ми да ј' у Бечу,
Већ да је у „Wien“-у.

(Ово није никаква
Пакосна нотица,
Већ доказ, да Теча
Има јоште вица.)

XLIX. *LII*

Триста, — и т. д.

„Триста —
Без попа ништа није.“
Тако се казало прије.

Сташе нас гонит' јачи, —
А попа се повлачи;
Од народа се мучи,
Не сме да чашу жуци
Са њиме испије —
То беше јоште тристије.

Ал ни то није доста.
Најдаред кортеш поста
Партије Тисине, —
То је тристисиме.

L.

Педесет.

Шта педесет (L) већем?
Па још само проба!
Та толико не би
Скупила ни моба.

(Камо среће да ј' „Стармалом“
Од куд добра моба,
Па да му је на одмет
Ова моја проба!)

Перо ми је лоше;
Сам би с' себи руг'о;
Да га баџим, — шта л' ћу —
Па да пробам друго.

Раскреченим пером
Ударићу о сто,
Шат са другим боље
Дотерамо до сто (С).

Артија ће трпет
Што самоук скриви.
Кад артија трпи —
Трпите ме и ви.

Г—д—н.

Досетке, наивности и др. из дечијег живота,

(Продужење.)

Мала Меланија је врло радо слушала приповетке. Најмилија јој је била прича „о Робинзону“ те стога сам јој морао и чешће приповедати. Једном ће ми рећи: Знаш, ја би волела да ми сад приповедаш о једном другом Робинзону, који се одма вратио натраг његовој мами.
Чедомиљ.

Кад је Меланија отишла први пут у школу гђа учитељица ју је учла која је десна и која лева рука. У томе ће устати и запитати: „Молим госпоја, која је десна рука моје маме.“
Чедомиљ.

Мала Меланија се врло радовала њеном имендану, јер је тада добивала тарту с' натписом „живела Меланија“. Једном ће рећи: Мама! хајде да је данас мој имендан.
Чедомиљ.

Катица. Је ли, мати, зашто си ти мене јуче тукла?
Мати. За то, јер си била крива.

Катица. Али видиш, мати, кумина Зорка је увек крива, па њу њена мати никад не туче. (Зорка је имала крива леђа.)

Танасију су одвели први пут у школу. После подне су га послали да иде сам. Он оде, и баш кад је ушао, види како двојица клече и плачу. Танасија тако загребе кући. На питање очево, говорио је само:

- Нећу у школу, нећу, па нећу.
- Али за што нећеш.
- Нећу у школу, па нећу.
- Али, молим те, реци ми, за што.
- То ћу ти казати до године.

Никола, синчић, мога пријатеља Коломаја, врло је отворен и бистар дечко; особито показује дара за филологију. Тако је недавно сасвим озбиљно питао његовог оца: „Јел', тата, кад ће се наша свиња о свињ и ти! (хтео да пита: кад ће се опрасити.)“

Исти Никола беше од својих родитеља послан у дечију школу тек да није код куће, где их је госпоја учила и оједине речи француски. Одма први дана дође наш Никола пун весеља кући вичући: „Тата, ја знам француски!“ „Пак шта знаш, реци!“ — „Е питај ме само, пак ћеш видети.“ — „Дакле реци ми како се каже: отац?“ „L'è père.“ „А мати?“ „La mère!“ „А сестра?“ „La soeur!“ „А вашка?“ Никола се мало замисли па ни пет ни девет него „L а в а ш к а!“ одговори.

Аутобиографија једног расејаног.

Мати ми је без пороџа умрла. Имао сам свега деветоро браће и сестара, међу њима четир мушка и седам девојака. Болешљив сам био од постанка. Лекари судише, да је то с тога, што сам после рођења мога врло рано дошао на овај свет; јер ваља знати, да сам се са месец дана доцније родио, него што су очекивали. Отац ми је умро на три године пре мога рођења. У раној младости сам га изгубио. Ни матер нисам познавао. Преминула је на шест месеци пре мога рођења, и сиромаштво отац мој ни кад се није могао утешити са тога губитка. Туга му неизмерна беше, и тако је мене дао на трговину. Једва је био двајест година, кад ме је послао у трговачку школу, али мени се ова струка није допадала. Другу сам желио, али за ту не имадох довољна знања. Навалим на родитеље моје, који су ме тако волели, као да сам им рођено дете био, да ме даду у гимназију. — Желио сам, да будем лекар. Родитељи ми учине по вољи, и упишу ме у гимназију, где не само да нисам био најстарији, него баш на против, моји коншколари су од мене сви са 6—8. година млађи били. Имам приметити, да сам после тога још и трговачку школу походио, као што сам то доцније већ казао. Кад сам у осамнајесту годину ступио, онда променем пређашњу намеру. Оца пошљем у гимназију. Матери допустим, да се може на лекарске науке дати, а браћу и сестре покољем. Нису се многоме надали од мене, и ја сам томе надању под пуно одговорио. Са великим трудом и — тако рећи — са лакомисленим стрпљењем постигнем на послетку моју циљ. Положио сам лекарске испите пре, него што се томе и ко надао, и почнем практицирати, на које удари епидемија. Смрт је широм косила по вароши. Старци и бабе умираше, а деца се рађаше. Између десет жена по девет људи је умрло. Нисам имао ни каквог пајташа, само једног великог пса. Друга браћа и сестре нису ме баш волеле. Али по што сам без породице био, то сам се са свим одао на науку, и овој сам веран остао. У ђаковању сам много гладовао; а да се у томе што боље усавршим, пропутовао сам један део Европе, и од тога доба станујем у овој вароши. Пре десет година издао сам једну књигу о лечењу разних болести ладне воде. На брзо за тим другу, ал ова је већ девојка била, и могу рећи, да уживам под пуно поштовање мојих суграђана, на које ја у осталом не дам ништа. Са женом мојом у брачном одношају живим, и навико сам се већ на тај живот. Сад сам остарио и најживио сам се, на једва чекам, да крај буде већ један пут. Осећам, да ми се смрт приближује, па ми тешко пада растати се од овог света у тако наде пуној младости.

„М. Н.“

Малер који се често догађа.

Женио се Влајко, —
Наш'о ј' шири стан.
То је било скоро,
Баш на Петров-дан.

Пувица му плела
Свакој жељи над.
Таст му обећао
Велик виноград.

Јулкица је била
Чедо ваљано, —
Смешила се само,
Али значајно.

Јулкин ујак рече
Назидат' му двор, —
Ох Влајко је био
Најсретнији створ.

Рај је ништа, према
Овој опсени.
И Влајко зажмури,
Па се ожени.

Сватови су били,
Нема замера;
Пред зору су пили
И шампањера.

Влајко само једну
Чашу попио,
Али се у сласти
То-то-топио.

И мамурлук прође
(Свему бива крај)
Вељко чека, чека
Обећани рај:

Од ујака дворац;
Од пунице над;
А од таста онај
Велик виноград.

Безазлени Влајко
Шири наруча;
Ал' у место свега,
Пу—па папуча.
Пу— па папуча.

Банаћанин.

Карактеристично.

Гледајте молим вас, шта „Турском Народу“ пасира. Има општина које своје огласе у тај лист шаљу. Оглас се штампа, — али Туре не добива паре. Сад оно само прича како то бива: Председници извуку новце из касе, да за оглас плате, али тај новац на своје благоутробије употребе. И сад Туре мора да се једи.

Правоученије: Да красни ли су председници оних славних општина, које са „Туркосом“ у једну тикву дувају!

Л.

У разговору.

О н. Како можете да носите косу друге женске.
О н а. Како ви можете да носите на леђи вуну друге овце.

Из школе.

Учитељ. Кажу ти мени Перо, како се немачки каже „шешир“?

Ђак. „Die Hut“.

Учитељ (срдито): Сто сам пута већ казао, да се каже „der Hut“.

Ђак: Ја сам господине мислио женски шешир.

У суду.

Судац: Па колико ви дакле цените украдене ципеле?

Сведок: Кад су купљене коштале су 5 фор., двапут су оправљане сваки пут 2 фор. 50 н. дакле скупа 10 фор.

?

Пера воли Пају а Паја воли Милку.

Па шта онда?

Шта? Милка воли и Перу и Пају.

?

Бога ти, Јово, посавегуј ти мене, шта да радим са мојом Катом, ја је више не могу трпети, морамо се развенчати.

Та мани се, прић Мијо, тог посла, та то је прво и прво срамота, а друго — кад би још имао деце, остала би сирочад та без матере.

?

— Је ли истина, што чујем Давиде, да си се са Изаклебном уортачио?

— Јесам. Па онда?

— Та чудим се, он ће сав новац давати морати, јер ти немаш ни крајцаре, па како је он то с тобом спрегао?

— Јест, он има новаца, ал ја праксе и искуства, па пође л' посао добро, за кратко време биће обратно; он ће имати искуство, а ја — новце.

?

Проф. Н. као физичар буде од пријатеља једног упитан, да му разјасни, шта је то „Gravität“ а шта „Gravitacija“. Он да би овом пријатељу што боље представио одговори му: кад попијем 10 чаша вина, онда престаје „Gravität“ а настаје „Gravitacija“.

?

— Видиш ти друго, до чега свет још не дође, да се на једном точку вози; па како ђавола да не падне?

— Како не падне! Па зар ти не видиш, да се он горе држи?

Гребенало.

— Кукавна гђа Н. баш је болесна. Над њеном главом виси мач колумбов.

— Ви сте се забунили, мадам; сигурно сте хтели рећи: јаје дамоклево.

Гребенало.

Из Босне

Соломон Кабилијо заступник српске владе у Трсту, Чифутин је, као што му и име каже, те је дошо овде у Приједор 18. Августа и бавио се овде три дана и купио је кмете а исти ти што посједавају та земљишта ћели су се они да искупе сваки своје кућиште те да се већ једном ослободе од спајилука, али смете их Чифут српски заступник кој је ишћеро толико на цјену колико ни врједно није. Ваљада му је жао као српском заступнику да се почне већ једанпут спајилук у Босни истребљивати. Чифути у Босни нису бивале спајије док непочеше бивати српски заступници. Пак је то било зачудо и сељацима кад су чули да је он српски заступник па још пошо да кмете купује по Босни и чуо сам шта говоре исти сељани, али то ви нећете штампати. Док смо ми Србији у помоћ ишли и за слободу се борили није онда нити и један Чифут са нама у борбу ишо, а сад — јад, јад, јад.

Приједорац.

Нове књиге,

послате уредништву на приказ.

Приповетке из старог и новог завета. Са тридесет слика. У Новом Саду. Издање књижаре браће М. Поповића. Српска штампарија Др. Светозара Милетића. 1884. Цена 50 новч.

Основно начело. Критички увод у општу филозофију. Написао Др. Лаза Костић. У Н. Саду. Српска штампарија Дра Светозара Милетића. 1884. — Цена 60 новч.

Путовање 3 руса и 3 инглеза по јужној Африци. Прича Жила Верна. Превео Бранко Мушички. Издање српске књижаре браће М. Поповића, у Новом Саду. 1884.

Кула Ђуришића и Чардак Алексића 1847 године. Спјевао Петар Петровић Његуш владика Црне Горе и Брда. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду 1884. Цена 15 новч.

Краљевић Марко у сликама српска народна певанија у 25 песама са истумаченим речма турским и гдекојим необичним српским. За штампу уредио и слике удесио Александар Сандић. Друго издање украшено са 10 слика најзначајнијих догађаја у певанији овој. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду 1884. Цена 50 новчића.

Вој на Kosovu на Vidov-dan 1389. godine ili propast carstva srpskog u narodnim pesmama. Izdanje knjižare braće M. Popovića u Novome Sadu 1884. Cena je 15 novč.

Јеврејско питање. Написао Јаша Томић. Прештампаано из „Српског Кола“ за годину 1884. У Новом Саду. Парна штампарија Николе Димитријевића 1884. Цена 25 новчића.

Ивана С. Тургењева Клара Милићева с руског превео Милан Данин. Вел. Бечкерек. 1884 Издање књижаре и штампарије Ј. Грчића. Цена 30 новч.

Илустрована историја српског народа, од најстаријих времена до проглашења нове краљевине. За народ и школу. Са 100 слика Свеска 7. Цена 20 новч. Издаје Коста Мандровић. У Бечу 1884. Illustrierte Geschichte der Serben. — Verlag v. Jos. A. Massanetz & Comp. in Wien

Настава за темељно учење мађарског језика од Адолфа Родера. Метода Гусен-Лагенштајтова. Издање књижаре М. Каракашевића. 43 и 44. лекција. Штампана Ф. Битермана у Сомбору.

ОГЛАСИ.

МОДИСТКИЊА
ЈУДИТА РАТКОВИЋ
у Бечу, на Schottenring-у, број 6.

препоручује своју обилно, укусно и елегантно снабдевену радњу и трговину са женским шеширима и свима накитима, који спадају у ту струку. Уверена је, да ће своје поштов. муштерије свагда и у сваком погледу задовољити.

2—3

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
ЈЕ ПРАВИ
LE HOUBLON
ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од CAWLEY & HENRY у Паризу.
Ваља се чувати од подражавања!

Само је онда овај папир за цигарете прави, ако је на сваком листу отисак Le Houblon и ако сваки картон има марку штитицу и сигнатуру.

500 FEUILLES
FORMAT FRANÇAIS
CAWLEY & HENRY C. C. FABRICANTS PARIS.
Fac-Similé de l'Etiquette
17 Rue Béranger à PARIS

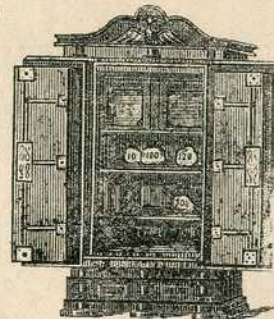
9—36

КАСЕ

по најновијој американској системи
сигурне од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

24—33

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР
ЗА ГОДИНУ 1885.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ЈЕДАНАЕСТА.

Овај највећи, најбољи, најлепши а по томе и најјефтинији српски календар, који је за ово десет година распрострајен у више од 135,000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године новим словима, на лепој, углађеној артији брзотиском што штампа нарочито слике. —

Календарски део „Орла“ уредио је највештији зналац овога посла у нас проф. Александар Сандић. Овај део доноси: знамените године српске и оиште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, црквено рачунање времена, пасхалију, небесне знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима урешеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предзнаке о години, радње месечне на дому и у пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, уз то чисто изрубрициране листове за белешење.

„Орао“ доноси и у овоме своје једанајестом лету за год. 1885 богат и одабран садржај урешен уметнички израђеним сликама.

ЗАБАВНО-ПОУЧНИ САДРЖАЈ

„Орла“ за годину 1885 грана се на ове одељке:

I. НАРОДНЕ ЗАДУЖБИНЕ: Животописи и завештаји: Перо Коњевић, добротвор српске књижевности, од С. В. П. 2 НАРОДНО ЗДРАВЉЕ: Алкохолизам, шести чланак од Дра Ђорђа Натопшевића. 3. НАРОДНА ПРИВРЕДА: а) Мед, од професора Јована Живановића; б) О подизању воћака, од ** в) Како се воћке дижу и држе? од ** г) За што највише пропада рогата марва, од Б. д) Орање стрџике у јесен за пролетње усеве, од Б. е) Свиларство у Угарској, од С. В. П. 4 ПРАВНЕ ПОУКЕ: а) О каматама, од П. б) Нови угарски закон о занатима, од М. 5. НАРОДНА НАСТАВА: Изложба народних и вештачких рукотворина Српкиња, од С. В. П. 6. НАРОДНИ ОБИЧАЈИ: О неким старим и новим обичајима народним а нарочито: о ерсном имену. Јавно предавање, држано простом народу на појутарје св. Јована 1884. год. од Мите Калића. 7. БЕЛЕШКЕ УЗ НАШЕ СЛИКЕ. 8. РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ. Уз овај садржај иду Вашари и Огласи.

ИЛУСТРАЦИЈЕ

за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

„Орао“ за 1885. доноси ове слике:

I. Насловну слику: 1. Љубомир П. Ненадовић. II. Ликове: 2. Перо Коњевић, 3. Никола Машинић, 4. Полексија С. Тодоровићка, 5. Олга Василијевићева. 6. Михаило Валтровић и Драгиша С. Милутиновић. 7. Огњеслав Утјешеновић-Острожински. 8. Ката Лончарска и Мела Вујичина. 9. Рада Вујичин. III. Слике из наших крајева: 10. Манастир Рмањ у Босни. 11. Рогатица у Босни. 12. На савској обали. 13. Нова краљевска палата у Београду. 14. Личанин. 15. Манастир Јовање у Србији. 16. Манастир Дренча у Србији. 17. Гушчарка. 18. Плитвичка језера у Хрватској. IV. Слике из Русије. 19. Бољарска невеста у очи венчања. V. Наше ношње: 20. Конављанка крај Дубровника. 21. Сељанка из околине Огулина. 22. Сељанка из околине Горњег Карловца. 23. Херцеговка, кип вајара Ивана Рендића. 24. Слике из свиларства.

„Орас“ за год. 1885 стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница Велимира Валожића у Београду која рабатује по 20—25%. Из свију осталих крајева упућују се наруџбине на потписану штампарију. Раствуричима и купцима за готово дајемо највећи уобичајени рабат.

На „Орлови“ крили узлетио је „ЦАРИЊ“ мали календар са сликама за год. 1885. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

У Новом Саду 30-ог Септембра 1884.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

издавалац „Орла“ и „Цариња.“